

Gajdics Ottó - Szamárfüles lett A nagy füzet

2013 december 21. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

nincs értékelve

Még

Mérték

„Félek” címmel közölte az egyik magyar szélsőbaloldali portál a Berliner Zeitung című német lap interjút Szász János filmrendezővel. Mivel az eredetit nem olvastuk, szokásunkhoz híven nagyon bízunk abban, hogy csak a fordítók mesterkedése az a több helyen félrevezető, hazug, felhőborító szöveg, amely megjelent magyarul.

Páholy - Szász János belépett a bérretteg?k táborába

Szász Jánost sokkal többre tartjuk annál, amit ez a cikk sugall, mégis arra kell gondolnunk, még saját, nemzetközi sikereket bezsebelő filmjét is felhasználta arra, hogy megfeleljen a nácizó, antiszemita, magyargyűlöli sztereotípiákkal manipuláló, gyalázkodó trendnek. Ezt pedig nagyon nehéz elhinnünk.

Az általunk vizsgált szöveg szerint Szász arra a kérdésre, miért ismerni filmjében egyértelműen Magyarországra, holott Kristóf Ágota nem jelölte meg, hol és kivel történnek A nagy füzet borzalmi, mert általános érvényűnek gondolta a háború elembertelenítő hatását, a következőt válaszolja: „Mert ez volt az egyetlen helyes eljárás. Nem is lehetett másképpen. Amikor közelebbre?l megismertem Agota Kristófot, megkérdeztem: »Amit A nagy füzetben leírtál, a te életed, ugye, Ágota?« És ? azt mondta: »Igen, ez az én történetem.« Erre azt mondtam: »Akkor térjünk vissza ezzel a filmmel a te életedhez.« ? azonnal egyetértett.”

A riporter ekkor megérezte a lehetőséget, és nem lafacacázott tovább. Nyilván emlékezett még az irodalomórák közhelyes megközelítésére Flaubert és Bovaryné viszonyáról, ezért nem sütötte el a „két ikerfiú én vagyok” ócska poénját, inkább kibökte a lényegét: „De a cselekmény ennyire pontos elhelyezése kényes kérdéseket vet fel, például a nyilaskeresztesek, a magyar fasiszták második világháborús szerepével kapcsolatban.” „Nemcsak a második világháborúban, a magyar fasiszták nagyon is élnek, és jelen vannak” – harsant a válasz, amivel meg is érkeztünk a mai rögválóságához, a nacionalista, tehát náci, akkor pedig antiszemita, rasszista, kirekesztő, elviselhetetlen Magyarországra.

Szeretnénk leszögezni, hogy semmi bajunk azzal, hogy a film konkretizálja a helyszínt, egyértelműsíti a cselekmény idejét. Ez a rendező jogában állt volna még akkor is, ha Kristóf Ágota nagyobb távolságot tartva saját sorsától szabadkozik kissé, és jobban megindokolja, miért nem élt hasonló módszerrel könyvében. Bajunk az aktualizálás mikéntjével van, ami az interjú egy későbbi részében figyelhet meg a maga pompájában, a fenti részlet csak előkészítette az aljasságot. A riporter ugyanis egyre jobban ráérez, hogyan pótolhatja a gondolatot a gondolatmenet, és bátran előáll a farbával: „Említette, hogy ön zsidó. Az antiszemitaizmus probléma Magyarországon. Ön hogyan viseli?” A válasz a maga keresetlenségében legalább ilyen bátor: „Félek. Vannak merényletek, nemrég egy 89 éves rabbit megverték az utcán. A Magyar Gárda nyilvánosan menetel 1945 előtti egyenruhákban, és ebben senki nem akadályozza meg őket! Ez szégyen. A magyar jobboldaliak ma ugyanolyan egyenruhákat hordanak, mint azok, akik annak idején elvitték az apámat. A labdarúgó-stadionokban a huligánok azt éneklik: »Zsidók, indul a vonat Auschwitzba!«, és senki nem akadályozza meg őket ebben. És ezek az új magyar fasiszták egyre inkább hálózatba szerveződnek, például a román hasonszőrűekkel. Talán el kellene gondolkodnom a kivándorlásom.”

No, ezen már a Páholy stábja is felbuzdult, ugyanis mélyen elítélünk mindenféle erőszakot, de azt a fajtáját különösen, amikor hite, meggyőződése miatt valakit fizikailag bántalmaznak. Az említett esetek tőrheteretlen volta miatt csodálkoztunk is, miért nem emlékeztünk rájuk, holott nap mint nap a hírfolyam fő sodrában ülünk, és a merényletek meg a rabbiverés vezető hír minden általunk felügyelt és figyelt orgánumban. Elkezdtünk hát nyomozni. Két hírt találtunk, igaz vissza kellett röpülni az időben egészen 2012-ig. Október 6-án 10 óra 24 perckor látott napvilágot, hogy „a Budapesti Rendőrfőkapitányság Szervezett Bűnözés Elleni Főosztálya közösség tagja elleni erőszak bűntette elkövetésének megalapozott gyanúja miatt indított büntetőeljárás az ellen a két férfi ellen, aki megtámadta a Budapesti Zsidó Hitközség dél-pesti körzetének elnökét pénteken, amikor kifelé jött a zsinagógából.”

Nem szeretnénk elméleti vitát nyitni arról, hogy a „több mint egy évvel ezelőt” az régen, vagy nem régen. Mint említettük, az ilyen cselekedetekből egy is sok, és ez az egy is mélyen elítélendő, következésképpen el is ítéljük. De ezt felhozni mai félelmek indokaként és éppen Berlinben enyhén szólva gyomorforgató. Ugyanis kicsit előbb,

augusztus 29-én a következő hírral volt tele szinte minden hírportál Magyarországon: „Négy férfi támadott meg a nyílt utcán egy rabbit Berlinben kedd este. A rabbi megverését elítélte a német főváros polgármestere, a rendőrség pedig nyomozást indított.” Ám a riporter erre nem emlékezett, nyilván ezért nem is félt semmitől, élvezte inkább, milyen zaftos kis interjút sikerült rittyentenie hirtelen. Azzal már nem is fárasztanánk senkit, hogy zsidók elleni merényletek hazánkban nem, ellenben Franciaországban el szoktak fordulni, és a betiltott Magyar Gárda nem 1945 előtti egyenruhákban menetel, még akkor sem, ha Szász Jánost erre emlékezteti szintén betiltott viseletük. Mi magunk pedig, magyar jobboldaliak, semmilyen egyenruhát nem hordunk, nemhogy olyat, mint azok, „akik elvitték Szász édesapját”.

Azt viszont el kell mondanunk, hogy szerintünk érdemes lenne az antiszemitizmus dolgában kicsit differenciáltabban tekinteni Magyarországra. Különösen a magyar értelmiség tagjainak, legyenek akár zsidók, akár nem zsidók. Észre kellene venni, hogy a józan többségtől távol áll a radikalizmus, még távolabb az ereszak. És ennek a józan többségnek is megvan a maga érzékenysége. Nagyon nem szereti, ha nem vesznek róla tudomást, ha antiszemitizmussal, nácizmussal, rasszizmussal vádolják. Ráadásul külföldön, olyan országokban, ahol az összlakossághoz viszonyítva semmivel sincs kevesebb idióta szélsőséges, mint nálunk. Nem állítjuk, hogy ez felment bennünket az alól a kötelességünk alól, hogy mindennap tegyünk meg minden tőlünk telhető saját elmebetegünk megfékezése érdekében. De a hazugságokon alapuló aljas rágalmazást az említett józan többség nevében a leghatározottabban visszautasítjuk.

Egyben tisztelettel kérjük Szász Jánost arra is, ugyan nevezze már meg, ki volt az, aki hiányolta A nagy füzet című filmtől az ereszakot. Mert mi nagyon sok kritikát olvastunk alkotásáról, de nem találtunk ilyen. Vagy ez is amolyan általánosító fordulat a nagyobb hatás kedvéért, mint amikor válaszol a riporter bugyuta alákérdezésére arról, hogyan fogadták a magyarok a filmet? „Egészen másként, mint a németek. A németek a filmnél a történelemtől, filozófiától, moráltól gondolkodnak. A magyar nézőkben nincs meg ez a politikai látásmód. Kifogásolták, hogy A nagy füzetben csak olyan kevés ereszak van, kevesebb, mint amit a regény leír. [...] Még sok magyar újságíró is győlölte a filmet, és azt írta: de hol az ereszak? El tudja képzelni, milyen furcsa nekem, hogy egy ilyen országban élek?”

Furcsa is lehet. Mert ilyen ország nincs. Lehet néhány bedrogozott haverja a művész úrnak, aki azzal próbálta magyarázni a film méltánytalan sikertelenségét a mozinézők körében, hogy nem fröcsög benne eléggé a vér, de ez hülyeség. Inkább azon kellene elgondolkodni, hogyan távolodhatott el több, neves tagokból verbuválódott nemzetközi zsűri értékítélete ilyen végletesen a magyar közönség elvárásaitól. Mert lássuk be, az nem magyarázat, amit Szász mond: „A magyar fasiszták nem járnak moziba. Legalábbis nem az én filmemre. És én egy olyan országból vagyok, amely soha nem foglalkozott a múltjával.” Ez teljesen félrevezető. Éppen ellenkezőleg, ez az ország nagyon is szomjazza az igaz, végre nem elferdített, elhazudott, meghamisított múltértékelést szóban, filmen, zenében, táncban elbeszélve. Csak arra is gondot kellene fordítani, hogy a tükröt, amelyet a társadalom elé állítanak, ne legyen újabb gonoszsággal, a kollektív bünyesség vádjával, lesajnáló gúggyal foncsorozva, mert így láthatóan a többségnek nem kell.

De nincs mit?l félni, Szász János! Csak fel kell adni a pedofil katolikus pap, a pedofília mellé ráadásként súlyosan antiszemita szolgálólány, a homoszexuális náci tiszt és az aktív eutanáziát kérve parancsoló nagymama trendi kliséit, és máris több esély teremtdik az általunk említett józan többség problémáinak feldolgozására. De egy apró figyelmességgel még szeretnénk kedveskedni.

József Attilát rangos életm?vel bíró filmrendez?ként is illenék komolyan venni:

„Te jól tudod, a költ? sose lódit:
az igazat mondd, ne csak a valódit,
a fényt, amelyet?l világlik agyunk,
hisz egymás nélkül sötétben vagyunk.”

Gajdics Ottó - mno.hu - hirtv - Páholy

DR. DRÁBIK JÁNOS
100 ÉVVEL TRIANON UTÁN
DVD A trianoni gyalázaatról tabumentesen

„Egy film amelyet minden
magyarnak látnia kell”

Ajánló
